

Michaela
MIHOKOVÁ

NACISTOVA NEVESTA

III
MAXIM

MÁME RADI BESTSELLERY

MICHAELA
MIHOVÁ

NACISTOVA
NEVESTA

III
MAXIM

MÁME RADI BESTSELLERY

Copyright © Michaela Mihoková 2024

Cover Photo © Adobe Stock

ISBN: 978-80-8282-033-4

Venovanie

A je to tu zase. Moja ďalšia kniha. Píšem ďalšie poďakovanie a opäť, tak ako sa mi to stalo aj v minulosti, neviem nájsť tie správne slová.

Túto knihu by som chcela venovať svojej mamičke Renáte Mihokovej. Bola to posledná kniha, ktorú si odo mňa stihla prečítať, a ja som tak veľmi dúfala, že to bude inak. Že keď mi bude vychádzať, tak pocíti radosť a opäť spolu pôjdeme do kníhkupectva, aby som sa na svoju knihu pozrela (áno, priznávam sa, robím to, chodievam sa pozeráť na svoje knihy do kníhkupectva po vydaní).

Lenže život je už raz taký, a tak ako moje postavy ani ja a zrejme ani vy nemáte rozprávkový život. Verím však v nebo a dúfam, že Boh jej odkáže, že túto knihu som venovala jej a že som ju pustila do sveta len preto, lebo ju považovala za svoju najlepšiu.

Zároveň jej vyjadrujem veľkú vďaku, lebo po nej som zdedila talent. To ona ma o ňom neúnavne presviedčala.

Tiež by som na tomto mieste chcela povedať, že napísať túto knihu trvalo tri roky, počas ktorých sa môj život dramaticky menil. Kiežby som mohla vyjadriť všetko, ale nedá sa to. Tak len toľko, že v marci 2019 som ju začala písať ako poďakovanie Bohu, že mi pomohol dostať sa zo stavov úzkosti. Počas obdobia písania sa udialo všeličo, niektorých ľudí som stratila, iných získala. Ale nech už ste ma na tejto ceste za Nacistovou nevestou sprevádzali krátko či dlho, všetkým vám patrí vďaka. Niektorí ste ma ovplyvnili viac, než si myslíte.

Najväčšia vďaka ako vždy patrí Bohu, lebo najlepšie sa príbehy píšu s Ním. Nuž a napokon, drahí čitatelia, prajem vám príjemné čítanie. Verte mi, že na tieto postavy – na Cecíliu, Kristiána a Leu – nikdy nezabudnem a želám si, aby ste na nich nezabudli ani vy, lebo nám majú čo povedať.

Prológ

Ružový sad
1934

„Už mám štrnásť!“ S postojom páva som sa vystatovala každému, kto mi v to zamračené popoludnie vošiel do výhľadu. Väčšina tých, čo sa neodvracali a poznámka sa ich dotkla natoľko, aby si ju dovolili počuť, sa na mňa usmiala spôsobom, ktorý naznačoval, že poznajú akési začíernené tajomstvo. Náladu mi to však neskrivilo ani omylom, pretože nech už ma vedomosťami akokoľvek ďaleko predstihli, nebolo sily, čo by mi stiahla pery do mrzutosti. Možno som tušila, že to, čo mám, je treba dosýta skúsiť, pretože v osude som mala napísané, že ma potrápi samotné peklo.

Vyzbrojila som sa duchaplnosťou a v duchu som spájala vety, aby po príchode domov vyzneli čo najdramatickejšie.

„Mamiiiiiiiiiiii!“ skríkla som, len čo sa mi topánka obtrela o prah domu. Komu inému, ak nie matke, by som mala dať na známosť, že už aj ja krváčam ako plnohodnotná žena. Raz ma vďaka tomu Boh obdarí potomstvom a ja sa budem pozeráť, ako rovnaké šťastie podstúpi i budúca dcéra.

Zasiahlo ma hlboké sklamanie, že mama neodpovedala.

„Mamaaa! Ako môžeš byť taká krutá, veď určite počuješ, že...“

Akási intuícia ma uštipla do jazyka a koniec výčitky som bola nútená prehltnúť. Ponorila som sa hlbšie do útrobov domu, keď vtom ma čiasi tvrdá päšť udrela do chrbta. Zjajkla som a prekvapenie ma opantalo do takej miery, že sa mi nohy skrčili a telo si nedalo povedať, kolenačky sa uložilo na tvrdú dlážku. Oči som inštinktívne zatvorila, pretože ma pred nechcenými výjavmi varoval dosiaľ spiaci zmysel, o ktorom sa tvrdí, že je ženám podarovaný ako prídavok k zvyčajným piatim.

„Tvoja matka je zaneprázdnená. Neopováž sa smokliť! Kým ti nepoviem, nezdvihneš sa! Nechceš predsa, aby na to niekto doplatil, však?“

Ústa som mala pootvorené, ale zvuk v nich načisto zamrel.

Mihali sa v nich len napoly živé otázky a aj trochu odvážnejšie odvrknutia, ktorými by som zaútočila na neznámeho muža. Najviac ma však znepokojovalo zlovestné ticho. Ak sa matke deje nejaká neprávosť, nemala by sa krikom vzpierat?

Prerývane som dychčala a ruku som vymrštila dozadu, aby som sa dotkla raneného miesta. Muž však zjavne šípil vzburu a končatinu mi vykrútil. Z očí mi okamžite vytekli slzy poníženia.

„Videl som ťa v dedine,“ prehovoril ku mne po chvíli. „Ešte dva roky a bude z teba najkrajšia dievčina v kraji.“

Absurdný kompliment vo mne vzbudil dvojaké emócie. Oproti sebe stáli výsmech, a hoci sa to nedobre priznáva, i polichotenie. Ja, Cecília Medová, ktorú krajanovia míňali ako nevýrazné a prinízke dievča, by mohlo v budúcnosti oplývať takým pôvabom?

Mlčala som, aj keď som si preto spytovala svedomie a nadávala si do zbabelcov.

Muž si odfrkol a začula som, ako pluje na dlážku.

Špinavec!

Upokoj sa.

Musíš nabrat' rozvahu.

Podujala som sa rátať do sto. Stihla som pokoriť päťdesiatku, keď dvere zavrzgali a blízko sa objavili hlasy.

„Dobré dievča. Budeš môcť vstať, ale až keď budeš počuť zatváranie dverí. Rozumela si?“

Zmohla som sa na nezrozumiteľné zahmkanie. Ako sa však ukázalo, takáto odpoveď nebola postačujúca, pretože muž ma opäť udrel pästou do chrbta.

„Rozumela som,“ slabo som zafňukala.

Zasmial sa, zrejme ho pobavila slabosť.

Vyčkala som, kým sa dvere zatvoria a nesmelo som sa postavila. Bolesť v chrbtici nepoľavovala, zatínala som zuby i päste.

Kráčala som do rodičovskej izby. Akosi som tušila, že ju tam nájdem.

Mama ležala na posteli a vzlykala.

„Bože môj,“ vyriekla som a nebolo to vyslovenie Božieho mena nadarmo. Skutočne som sa k nemu obracala s prosbou o pomoc.

Pokynula mi, aby som si k nej prisadla. Chlácholivo som jej stískala spotenú dľaň.

„Čo sa stalo?“ odvážila som sa spýtať, keď sa mi zdalo, že je pokojnejšia.

„Nevrav to otcovi,“ bola jej jediná odpoveď.

„Ale... Zbadá, že si rozrušená a bude sa čudovať...“

Stlačila mi prsty a úsilie, ktoré použila, premenilo naliehavý dotyk na násilný.

„Nevrav mu to! Nesmieš!“

Prikývla som.

„Nech je teda po tvojom.“

Utrela si slzy a vyhnala z očí aj akýkoľvek cit.

„Zahraj mi niečo. Utiš ma hudbou.“

Meravo som vstala. Posledné, čo sa mi žiadalo, bolo vysedávať pri klavíri. Ale riadila som sa poslušnosťou. Koniec koncov, vštepovali mi ju od narodenia a ja som rodičov mala v úcte, hoci si ma rovesníci v škole často pohrdavo doberali a nazývali ma maznáčikom. Ak by som sa mala na charakter pozrieť nezaujato, nenadšene by som skonštatovala, že polovica zrnka pravdy na tom je. Bola som jediná dcéra, vytúžený plod lásky, vďaka čomu som získala výsady, ktoré by v prípade ďalších súrodencov museli byť rovnomerne rozdelené. Prečo by som teda nemohla odhodiť vlastné záujmy v prospech tých jej, ak je to inokedy práve ona, kto mi plní rozmary?

Klávesy boli netypicky studené. Alebo možno len prsty, čo po nich prechádzali, stratili zvyčajné ľudské teplo. Hrala som rezkú pieseň, čo by vzhľadom na pochmúrnu atmosféru mohlo pôsobiť nepatrične. Ibaže mama zbožňovala *Škoda lásky*, preto som sa nad voľbou nijako obzvlášť nezamýšľala. Hrala som s príliš malým talentom na to, aby som pokorila svet, ale s dostatočným, aby som domov premenila na dejisko, v ktorom sa odohráva vášnivý súboj tónov.

Neviem, ako dlho som sa skláňala nad polomŕtvymi klávesmi, povedomie o čase ma opustilo. Iste to však boli hodiny, pretože mi prsty stúpili a hudobný nástroj sa stal terčom nenávisti. Hmlovito som vnímala, ako sa rodinné zamestnankyne so spevom na perách navracajú z mesta a ochotne sa berú nasýtiť telá. Kedykoľvek som ruky oddialila a otočila hlavu, aby som sa presvedčila, že ešte vždy mám publikum, čakalo na mňa podráždené napomenutie. Súcitila som s mamou, ale aj ja som predsa prežila niečo nepekné, čo by som najradšej prikryla závojom zábudlivosti. Kdesi som sa dopátrala k zisteniu, že ak je zážitok priveľmi bolestivý a človek nie je dostatočne silný na to, aby nad ním zvíťazil, prichádza na pomoc ľudská myseľ a odoženie zlé spomienky, takže sa zdá, akoby nikdy neexistovali. Vtedy som si želala, aby nad nami nemala moc krutosť. Chcela som vidieť, ako sa mama opäť láskavo

usmieva. Aká som len bola malicherná. Ale kto mohol tušiť, že ma bolesť stokrát viac zbičuje, až si budem márne privolávať smrť?

Udierala som dlaňami o klavír a zlostne som si obhrýzala spodnú peru. Zachránil ma až príchod otca.

„Vedieť návštevu!“ zakričal chrapľavo. Neznalý by povedal, že mu hrdlo obťažkalo nadmerné vyčerpanie z veselého pospevovania. Ak sa však s ním dal niekto do reči, otec sa rád chválil ideou, ktorá mu pomáhala zaháňať temnotu.

„Viete, pracujem ako lekár. A videl som smrť, ako si chodí po dobrých i zlých. Videl som choroby, ako trápia spravodlivých, a zaumienil som si, že zlo treba prekričať!“ Na vysvetlenie používal rovnaké slová, nikdy vety nezamenil, nič nepridal, nič neubral. To bol pre mňa dôkaz, že neklame.

„Vedie návštevu,“ zopakovala som predchádzajúci výrok, pretože mama ma očami neustále zvädzala, aby som sa neopovážila čo i len pohnúť. Surovo som stlačila klávesy a z očí mi vypadli tri slzy.

Nie je zvláštne, že si presne pamätám počet slaných prekliatí? Ešte stále cítim na jazyku ich chuť. Páchli zradou a rodiacimi sa zmenami.

„Čo sa to tu deje?“ spýtal sa otec ustarostene. „Cecília, nehovor mi, že ťa v škole niekto nahneval. Ak áno, ihneď si to s ním pôjdem vybaviť.“ Nervózne sa zasmial.

Mama zhíkla.

„Dobrý večer,“ ozval sa hlas ženy, ktorý som nepoznala. Konečne som sa postavila, pretože nech to bol ktokoľvek, ochotne mu neverbálne poďakujem za dobrodenie, ktoré mi príchodom preukázal.

„Takže ty si moja vnučka!“ Žena ku mne podišla a vôňa parfumu ma objala ako jemný a predsa dotieravý vánok.

„Kde si sa tu vzala? Nečakali sme ťa, matka,“ nezdvorilo prehovorila mama. Žena sa pobavene zasmiala.

„Samozrejme, že ste ma nečakali. Kto by sa pripravoval na stretnutie s niekým, komu sa pätnásť rokov vyhýba?“

Otec si odkašľal, na čele bolo viditeľné, ako úporne rád by zmiernil napätie.

„Tvoja vnučka Cecília je veľmi nadaná. Cestou sem som ti zabudol spomenúť, ako krásne hrá a spieva. Ale už si sa o tom presvedčila sama. Je veľmi nadaná, nemyslíš?“

„Nie, nemyslím. Vlastne sa čudujem, že to piano ešte slúži. Pri takomto zaobchádzaní to pravdepodobne dlho nepotrvá. Márnosť, zľakla som sa, že nastal koniec sveta a spustilo sa posledné hromobitie!“

Zízala som na ňu, ústa poodchýlené, oči široko roztvorené. V tichu bolo nepriateľským dychčanie, ale namáhala som sa zbytočne. Rozosmiala som sa tak, že mi tvár nadobudla odtieň dieťaťa a nikto by mi neuveril, že som dosiahla vek, ktorý všeobecne označujú za otvorený voči rebéliám.

Úsmev je vzácnosť, ktorá sa dá získať výmenou za snahu. Trápenia si s obľubou sadajú na ľudstvo, našepkávajú výhovorky, prečo smútiť a netešiť sa. Iba ten, kto odvráti sluch, dokáže zmierniť aj odveké nepriateľstvo medzi bolesťou a radosťou.

Nedbala som na predchádzajúcu ťažobu, vystavila som na obdiv nie príliš vábne zuby a z úst sa spustila hudba, ktorá znela stokrát lahodnejšie ako tá, čo len nedávno doznela.

„Matka, čo ťa k nám privádza? Dúfam, že...“ mama sklopila zrak, a hoci otázka bola nezdvorilá, dalo sa vytušiť, že má aj zdvorilý zámer.

Otec vystrel ruku, ale nikoho sa nedotkol. Bol to symbol utešenia.

„Navečeriame sa a porozprávame. Hádam tu nebudeme postávať, keď by sme mohli robiť aj niečo príjemnejšie.“

„Kleo ráno miesila na koláče. Nikto nepečie tak dobre ako ona!“ oduševnene som pochválila kuchárku.

„Kleo?“ babka nadvihla obočie. „Neučila som ťa kedysi variť?“

Mama vystrela plecيا a odvážne sa zahľadela kamsi do dialky.

„Varila som, ale to bolo predtým.“

„Pred čím?“ neunikol mi tajný odkaz, do ktorého ma dosiaľ nezasvätili.

„Pred vojnou. Po nej sa každý zmenil,“ poučil ma otec.

„Och, takže aj vy ste sa rozhodli poslúchnuť tie hlúpe reči o tom, že nevieme, kedy zomrieme, tak by sme mali piť, jesť a veseliť sa. Takto som ťa nevychovala!“

Prvýkrát sa v dome obnažila neveselá téma vojny. Vedela som, že kedysi svet bojoval, hoci nikto mi nepovedal, kto sa búril proti komu. Kto zdvíhal zbrane? Kto rozdelil planétu a zničil pokoj?

Príbehy tých, čo prežili, mi prichodili ako vymyslené legendy. Ako rozprávania učiteľky o stvorení sveta alebo mýty o Achillovi a jeho päte.

„Nechajme to tak, matka. Som unavená.“

Otec nič neodpovedal, ale všimla som si stredne veľkú vrásku, ktorá svedčila v prospech obáv. Vykročil ako prvý a my sme poslušne nasledovali príklad muža, čo pevne vládne nad rodinou. V domácnosti sme nemali len kuchárku. Pomáhala nám ešte jedna dievčina, ktorá sa starala o obsluhu a poriadok.

Dedinčania na nás hľadeli ako na vysoko postavených, ja ako na tých, ktorým nič materiálne nechýbalo.

Stôl bol prestretý, nábytok vyleštený a neboli sme ochudobnení ani o vôňu, ktorá verne sprevádza dobre uvarenú večeru.

Babke patrilo čestné miesto, a keď využila privilégium, na môj údiv sklonila hlavu a začala sa modliť.

„Otče nebeský, si tvorcom neba i zeme. Vzdávame ti úctu a ďakujeme, že nás sýtiš a miluješ nás. Požehnaj, prosím, tento príbytok a ochraňuj nás od pokušení. Amen.“

Nebolo mi dané, aby som sa v najbližších rokoch dotkla rodinných prepojení. Nikto sa mi neobťažoval naznačiť, prečo matka a dcéra pretrhli putá. Čo malo byť premičané, neotvorilo ústa a až oveľa neskôr som bola vytrhnutá z mrákot. Onen večer však do prítomnosti priniesol tri elementy, ktoré dovedy netvorili súčasť srdca, čo mi trepotalo v hrudi.

Babku, ktorá si vzala za povinnosť prevziať nado mnou zodpovednosť.

Boha, o ktorom mi nepretržite rečnila a ja som dychtivo prehľadala slabiky, hoci mi dlho bol Najvyšší cudzí.

A vojnu, pred ktorou ma varovala.

Neotáľala a rozpovedala mi krutosti, aké ju hlboko poznačili. Priniesla mi dar v podobe najkrajšej látky, jemnej ako pavučinka. Keď som ju s bázňou zvierala v prstoch, napadlo mi, že ani nie je skutočná.

„Načo mi ale bude?“ nerozumela som, a tak som považovala za taktne spýtať sa. Opatrnosťou v pýtaní vznikajú totiž nedorozumenia.

„Ušijeme z nich svadobné šaty.“

Zasmiala som sa, ale pojal ma akýsi zvláštny cit, podobný nepokojným vlnám na mori.

„Keď sa ako smršť vznášali boje, nebolo neviest v svadobných šatách. Je treba byť v strehu!“

Oči sa jej čudne leskli a šepkala útržky o snoch, čo ju mordovali. Vidala mužov v uniformách, trúsili nenávisť po nemecky a šliapali po tých, ktorí odporovali šialenstvu. Neverila som, že by spoločnosť tak ohlúpla a znovu stihla padnúť do chýb, ale i napriek tomu som sa celou bytosťou sústredila na vznikajúce svadobné šaty.

Nazdávala som sa, že budú šité pre čestného muža, trochu skromného, s náklonnosťou k poézii. Ale tie šaty od začiatku poznali príbeh, ktorý ich čakal. Boli určené pre nacistovu nevestu.

1. kapitola

Ak by sa šťastie rodiny malo merať podľa počtu členov, potom by Kristiánova rozhodne patrila medzi tie blaženejšie. V morálke poctiví rodičia vychovávali osem detí. Trinásťročný Kristián bol najstarší, a hoci ešte ani zďaleka myslou ani konaním nepripomínal dospelého muža, otec sa k nemu správal, akoby ním už dávno bol. Prejavovalo sa to dielom zodpovednosti, ktorý sa deň čo deň zväčšoval. Raz mu nechal opravovať vchodové dvere, pričom mu postup nijako zvlášť nevysvetľoval, iba mu k nohám položil starú a mierne páchnucu tašku s náradím, nech si chlapec poradí sám. Kristián v skúške nielenže obstál, ale prekonal i otcove očakávania, aj keď činnosť nebola nijako zvlášť príjemná. Z úst chlapca dokonca vyšlo zo päť škaredých nadávok, ktoré znepokojili matku a rozosmiali otca.

„Si na neho prísny! Pri takomto slovníku z neho nič dobré nevyrastie. Nech radšej behá po vonku, než by som mala prispieť k tomu, aby sa pokazil!"

„Netáraj! Človek sa nemôže pokaziť, môže sa len polepšiť alebo pohoršiť. A ja chcem, aby sa polepšil."

Žena mykla hlavou, odula líca, ale nepokračovala v hádke. Keby vtedy Kristián zlyhal, všetko by mohlo byť inak, pretože by ho nezačali považovať za toho, kto pretrpí aj nepretrpiteľné.

Neskôr ho otec vzal do obchodu, v ktorom pracoval, a sledoval, ako ľahko získava dôveru zákazníkov. Otázka peňazí teda už bola na ceste k zodpovedaniu a nikomu sa od čudovania sa neprevracali oči, keď mal chlapec prehľad o rodinných financiách, ba ešte aj rozhodujúce slovo sa mu ponechávalo.

Zelenooký mládenec mal v pohľade niečo znepokojujúce, možno aj preto sa mu nedostávalo toľko slobody, koľko mávali vrstovníci. Čo na tom, že nemal ani kedy premýšľať, kedy snívať, kedy ľubiť a ani kedy sa sťažovať? Prázdnotu si nevedomoval, keď bolo treba učiť sa, nuž sa učil, keď pomáhať, pomáhal, keď sa mal starať o mladších súrodencov, staral sa.

Už aj dievčatá sa predbiehali, aby si ich všimol, krásou totiž vynikal. Ale kedy by im stihol čo len jedinú žmurknutie opätovať?

„Dobrý deň.“ Nový zákazník vošiel do obchodu a ťažký krok zadunel na dlážke. Kristián si ihneď pomyslel, že muž tak nekráča preto, že by mal tvrdé podrážky na topánkach. To zámerne sa snaží vzbudiť dojem, že je elegantný a ctižiadostivý.

„Dobrý aj vám.“

„Kde je tu obsluhujúci?“

Kristián sa usmial. Zákazník zaiste nie je tunajší, inak by ihneď vedel, či je syn a ako šikovne sa pohybuje v prostredí, kde je určujúce množstvo peňazí.

Pravdaže, mohol by privolať otca, aby sa ujal vedenia, ale vedomie moci chutilo príliš sladko, než aby sa vzdal.

„Ja vás obslúžim. Nech sa páči.“

Zákazníkovi sa mihol v tvári tieň. Čo to bolo? Azda podozrenie, prekva-
penie či obdiv?

Muž vyslovil požiadavku a dlho s mladíkom debatoval o cene, pričom dával najavo, že je prešibanejší a rokmi skúsenejší.

„S tým už dokážem súhlasiť,“ pritakal muž a Kristiánovi zamávala na pozdrav pýcha. Zatiaľ len z dialky, ešte ho celkom nelapila, ešte mu nestisla ruky a neoslovila ho krstným menom, ale už bolo celkom zjavné, že si ho vyhládla za najbližšiu korisť.

„A odkiaľ ste? Asi vás čaká dlhá cesta,“ tipoval Kristián, ale to len preto, aby mal s kým aspoň minútu-dve rečniť. Zhovorčivosť mu nechýbala, naopak, bol ňou presýtený. Fascinovala ho výmena slov, koľko sa toho dalo povedať a koľko zatajiť, ak si človek dal záležať.

Muž neisto sklonil hlavu. Chlapcova otázka v ňom vyvolala obavu. Azda má zaprášené nohavice alebo sa mu zodrali topánky, keď zjavom pripomína cestujúceho?

„Pohybujem sa tu už tri týždne. Ale chystám sa do hlavného mesta. Prišiel som si sem vyhliadnuť manželku.“

Kristián sa uškrnul. Aká čudná príčina príchodu do mesta! Rád by sa ho bol spýtal, či tam, odkiaľ pochádza, nie je dostatok vydajactívých slečien, ale ovládol sa. Z pohľadu druhej osoby by to mohlo získať pomenovanie drzé a nanajvýš všetečné.

„Zaujímavé,“ trochu posmutnel, lebo už nemal čo dodať.

Muž si odkašľal, zatváril sa rozpačito a na sekundu uhol pohľadu, čím vzbudil podozrenie, že sa za niečo hanbí alebo skladá odvalu, aby bola celá.

„Priniesol by si mi pohár vody? Je tu strašné teplo." Aby bolo vyhlásenie vážne, zotrel si muž z čela pot a vzdychol si tak hlasno, až Kristián znervóznel. Síce nerozumel, ako by niekomu mohlo byť teplo, keď v uliciach ešte panuje chlad, ale úvahami sa ďalej nezaoberal. Zákazník je ten, kto živí obchod, a tak sa pobral splniť jeho želanie. Cestou do vzdialenejšej časti si pohmkával, pretože ho začalo otravovať ticho, a to až do takej miery, že sa nazlostil. Otec musí hneď a zaraz presvedčiť vedúceho, aby povolil rádio.

„Páči sa, voda je osviežujúco studená," vravel, kým kráčal na pôvodné miesto.

Muž tam však už nebol.

„Pane, ste tu?!" hlúpo skúšal, hoci dobre vedel, že ak by tu bol, zrak by ho upozornil.

Vzdychol si a vyslovil myšlienkové náreky nad zvláštnosťou toho, akí sú si všetci podobní, a predsa je každý iný.

Chlapec si zaumienil, že radšej ako premýšľaním strávi popoludnie prácou, a tak bol usilovný, až kým otec nedokončil, čo mal a nepostavil sa vedľa neho.

„Bolo veľa ľudí?" spýtal sa.

„Ani nie. Ale zajtra ich bude viac." Už veľakrát sa presvedčil, že dni pusté na kupujúcich vystrieda taká márnivosť, akú svet nevidel. Do obchodu sa chodieval nielen vtedy, keď je potreba materiálna, ale aj keď srdce chce niečo, čo mu človek nevie alebo nemôže dopriať, a tak hľadá útechu.

Otec sa zamračil, sklonil sa nad zárobkom a rátal. Odrazu zbledol a otvoril ústa tak široko, že sa Kristián dal na ústup, aby mu nenazeral do hrdla.

„To je katastrofa! Hotová pohroma!"

„Čo sa stalo?"

Otec sa vzpriamil a dôkladne si syna premeriaval, ani čo by sa stretli prvý raz.

„Nielenže sme nezarobili, ale ešte sme prišli o veľa peňazí! Niečo sa muselo stať! To nedáva zmysel, aby zmizla taká veľká suma! Ako to vysvetlím majiteľovi?"

Tu zbledol už aj Kristián. Ponoril sa do nedávnej minulosti a uznal dôverčivosť. Tajomný muž ho okradol, niet iného zdôvodnenia.

Chtiac-nehtiac (a veruže to bolo viac nechtiac, pretože tým utrpela jeho ješitnosť), priznal sa otcovi a dopodrobna mu opísal, čo a ako sa zomlelo.

Otec bol ticho až pridlho, iba prerývane dýchal a sem-tam zjajkol. Kristián však túžil po úlave, a tú mu mohli poskytnúť len chlácholivé slová. Žiaľ, nedočkal sa ich, ani keď sa muž navela spamätal a jazyk sa mu rozviazal.

„Pozatvárame a pôjdeme domov. Skoro ráno navštívim majiteľa a ospravedlím sa. Alebo za ním zájdem ešte dnes večer. Čo môžeš urobiť teraz, neodkladaj na neskôr!“

Iba mimika prezrádzala, že je skutočne rozrušený. Takého mĺkveho ho Kristián ešte nezažil, a to by sa zdalo, že toho, kto ho vychováva od narodenia, s dokonalosťou pozná.

Matka však k vzniknutému nešťastiu zaujala opačný postoj a bedákala a fňukala, až ju z toho nadúvalo.

„Je ešte dieťa! Keby si ma bol poslúchal a správal sa k nemu...“

„Pokojne som mohol byť oklamáný aj ja! To s vekom nijako nesúvisí. Nikto nie je bez chýb. A nezabúdaj, že keď sme boli rovnako starí ako on, dreli sme a nemali sme takú výsadu, aby sme pravidelne chodili do školy. Práca ešte nikomu neublížila!“

„Veď práve preto, že sme si to skúsili, náš syn mal mať inú budúcnosť. Prečo ma nechceš pochopiť?“

Hádka nemala konca-kraja. Súrodenci na Kristiána zazerali, pretože sa v krikú jednoducho opakovalo jeho meno. Nik z nich nebol zvyknutý na to, aby rodičia medzi sebou bojovali. Možno inde sa zvyšoval hlas, možno inde sa aj bitka rozdávala, ale ich rodina tvorila výnimku v chaose, ktorý žičil neviazanosti a pokriveným vzťahom.

„Toto nemá význam! Radšej sa idem porozprávať s nadriadeným, potom budeme múdrejší,“ ukončil tirádu otec a chytro vyšiel na ulicu. Z okna ho sledoval pár zelených očí.

Okolo členkov sa Kristiánovi ponevierať najmladší súrodenec, ktorý rád behal, ale ústa sa mu otvárať nežiadalo.

„Zasa ma ušpiníš,“ vzdychol si Kristián, ale nepohol sa. Omráčene hladil sklo a neprekážalo mu ani, keď na ňom vznikali škvrnky. Prečo by aj malo, veď udržiavanie čistých okien bola záležitosť, ktorá sa s ľahkosťou usídlila v jeho dlhých prstoch.

„Kristián, nestoj tam, akoby sa svet zastavil! Zapamätaj si, že nech sa deje, čo sa deje, treba ísť ďalej,“ napomenula ho matka.

Ísť ďalej, to áno, ale keby mu niekto povedal, kam by to malo byť... Ako má kráčať, ak mu vopred nie je určený smer?

Z duše mu spadla ťarcha, keď zbadal, ako sa otec blíži naspäť k domu. Netváril sa skormútené, takže usúdil, že najhoršie je zažehnané.

Okno s plesknutím zatvoril a konečne sa od neho odvrátil, aby sa mohol opäť zapojiť do obyčajnosti, ktorá vládla domom.

„Kristián!“ zvolal otec, len čo vošiel do kuchyne, „zariad, aby si všetci posadali okolo stola a zapni rozhlas! Zostaňte tak, kým vám nepoviem!“

Nariadenie to bolo vskutku čudné, ale nič nenamietal. Osem bratov si posadalo a znudene načúvalo spravodajstvu v rádiu, zatiaľ čo rodičia prudko zatvorili dvere do spálne. Čo ako zvyšoval hlasitosť na vraj užitočnom predmete, nič neprehlušilo mamino stonanie a rytmické buchotanie postele. Vydýchol si, keď zvuky utíchli, nelenil a hlasitosť stíšil. Ibaže po dvoch minútach sa všetko opakovalo, a tak rádio vrčalo takmer až do polnoci. Kristián sa pýril, nebol nevedomý.

Keď polnoc prekročila prah nad mestom, dvere sa otvorili.

„Dozvedeli ste sa niečo zaujímavé?“ spýtal sa otec.

Matka mu šla v päťách, chichúňala sa ako blázon.

„Zvolili nového prezidenta,“ odpovedal jeden z bratov.

„Fíha. To sú mi ale veci.“

„A prečo ste vy neboli voliť?“ bol zvedavý ďalší z ôsmich chlapcov.

„Čo nás je do politiky? Vieme si život okoreniť po svojom,“ povedal otec, načo sa mama znovu rozosmiala.

„Chodte už spať. Zajtra je nedeľa, môžeme si trochu viac oddýchnuť.“

Kristián nadvihol obočie. O oddychu z jeho úst nikdy nevyšla ani zmienka.

Pravdepodobne majú aj muži obdobia, keď sa rozpúšťajú ako para, a to len v prítomnosti žien. Zaumienil si, že na neho nebude mať vplyv nijaká, hoc by bola aj najkrajšia v kraji.

Poslušne sa uložil na odpočinok, ale odmietal, aby ho spánok ukolísal. Ešte nie, musí starostlivo popreberať udalosti a pretriediť ich, aby bolo očividné, čo má vytrhať ako burinu a čo, naopak, zasadiť, nech rastie a prinesie ovocie.

„Kristián?“ tíško sa mu prihovril brat.

„Spi už,“ namrzal sa, že bol vyrušený.

„Keď budem veľký, aj ja budem prezident,“ nezlomil ho bratov hnevливý tón.

Kristián sa škaredo zasmial.

„To určite. Naším osudom je slúžiť tým, čo sú vyššie postavení. Radšej sa vráť pekne do reality, iba čo si ublížiš.“

„Ty si ale protivný! Stavím svoje nové nohavice, že by sa ti páčilo mať takú moc.“

„Tak to sa s tými nohavicami radšej rýchlo rozlúč.“

Odpovede sa nedočkal, čo mu vyhovovalo, ale keby sa nedal presvedčiť, že drobné klamstvo nič nezaväží, súhlasil by, ba čo viac, on sám by vyratúval, za čím mu srdce píska.

Raz, vo vzdialených zajtrajškoch, bude Kristián silný a poklonia sa mu aj takí, ktorí by ho v súčasnosti ani neopľuli. Ale to on ešte netuší. Nevie to nikto, iba Boh, ktorý je oboznámený s cestou ovečiek, dokonca aj tých zblúdených.

Tak či onak, incident, v ktorého strede vyčnievala krádež, sa neobišiel bez dôsledkov.

„Už nebudeš vypomáhať v obchode," oznámil mu otec, keď pondelok zazvonil na zvonec a nenadšene sa díval, ako ho obyvatelia nemajú v príliš veľkej láske.

„Ale ja..."

„Neodvrávaj! Jednoducho sa s tým zmier a hotovo."

A Kristián sa zmieril, pretože sa nádejal, že otec bude obmäkčený, a keď pretečie trest, získa čistú šancu.

„Čakáme bábätko," oznámila tentoraz mama, keď pominuli tri týždne.

„Majiteľ ma prepustil," priznal sa napokon otec. „Vyhodil ma už v ten večer. Túlam sa, zháňam, ale práca nikde."

Bábätko v lone sa rozlútostilo a rodina sa pripravila, lebo nádiu ťažké skúšky.

„Ale sme požehnaní. Budeme mať dieťa a som si istá, že to bude dievčatko. Dočkám sa vymodlenej dcérky," vlievala sa viera, ale vstúpila len do jedného ucha. To druhé ju láskavo vypustilo na slobodu.

2. kapitola

Pokiaľ by sa niekto domnieval, že odvaha je výsadou mužov, mal by sa zoznámiť so štrnásťročnou Leou. Vysoká ako strom, viac štíhla (dalo by sa napísať viac kyprá, ale neradno to dievča rozčertiť), jazyčnatá tak, že aj pastor sa jej vyhýbal, pretože ho v starobe prinútila jachtať, a keď ten úbožiak mienil zaželať jej aj rodine, nech ich sprevádza pokoj Boží, stihol iba:

„Po-po-po.“

Keby mala dievčina viac trpezlivosti, nechala by ho dokončiť, ale tá jej veru z neba daná nebola, a tak vždy odvrkla:

„Človeče, to vás neučili abecedu? Tá má veľa písmen, a nielen p a o. Koľko ich len je, počkajte, ja si to vybavím. Učiteľka to do nás vrieskala tak dávno... vtedy som ešte mala pravú mamu. Ale ani ľavá nie je zlá. Pravda, vy ľavú nemáte, tak to nemôžete patrične posúdiť.“

Lea vyrástla v hlavnom meste a ako skutočná obdivovateľka veľkosti a pompeznosti vzbudzovala rešpekt už len tým, kde sa narodila. Nekrajinčania sa až tak predkláňali v hĺkaní, ak im bol predstavený niekto, kto mal česť nazývať sa obyvateľom hlavného mesta. Žilo tam, prirodzene, nemálo rodín, a o to väčšia sláva bola, ak spomedzi davu vyčnievala ona. Oblubu (alebo by bolo korektnejšie povedať skôr pozornosť), si vypestovala znalosťami, ktoré pre jej vek neboli až také typické. Nielenže sa vyznala v liečivách, ona predčila aj staré ženy, ktoré sa poslaniu bylinkárok venovali dlho-predlho.

Všetko má však vysvetlenie, a tak i Lea má príbeh, ktorý ju doviedol tam, kde sa nachádzala, keď sa začala písať táto rozprava.

Lea mala, ako každé dievča, a aby bolo spravodlivosti učinené zadosť, tak aj chlapec, matku a otca. Obaja ju milovali a najmä im treba vysloviť uznanie, že nevytvárali rozdiely a pristupovali rovnako k nej ako aj k o tri roky staršiemu Matiasovi.

Jedna konkrétna jar priniesla zmätok, pretože matku zachvacoval odporný kašeľ. A keby len ten, sprevádzali ho aj žalúdočné nevoľnosti a apatia. Nijaký úsmev, na jej tvári deti vítala samá pochmúrnosť a beznádej.

„Rád by som jej nejako uľahčil, ale som bezradný.“ Lekár sa pohojdával a klopal si na čelo.

Jeho návštevy tak zapríčinili, že smútok sa natrvalo presťahoval do domu a napokon si po mladú ženu prišla smrť.

Lea oslávila siedme narodeniny, keď sa uskutočnil pohreb, a hoci to bola tragédia, rodina sa rýchlo pozviechala. Otec sa spamätal ako prvý a zariadil, aby záhrada nezostala spustošená. Matias opeknieval a zdedil matkinu romantickú povahu. A Lea? Tá si v duši zakorenila, že lekár nie je nápomocný, a preto sa utiekala k darom zeme. Už nedovolí, aby kohokolvek z blízkych premohla choroba.

Otec sa znovu oženil a do domu priviedol pokornú manželku, ktorej nechýbala ochota milovať cudzie a už trochu odrastené deti.

„Mama mi čítavala o Popoluške. Povedz, poznáš tú rozprávku? Ak nie, nemusíš sa za to hanbiť, ja ti ju prerozprávam,“ začala Lea prvú debatu s novou priateľkyňou.

„Myslím, že mi už o Popoluške niekto hovoril, ale...“

„Myslíš? Ó, to nie je dobré znamenie. Vždy, keď niekto použije toto slovo, tak mi je jasné, že je vedľa ako tá jedľa. Myslím, pche! No nič, tak ti to skúsím zhrnúť. Alebo ti objasním len tie najdôležitejšie detaily. Vec sa má tak, že Popoluška mala mamičku a otecka. Ale mamička zomrela a otec sa oženil druhýkrát. Popoluška trpela, pretože tá druhá žena, ktorú volali macocha, jej ubližovala,“ prudko z úst vydýchla vzdych, pretože sa obávala, že ju nános viet udusí.

„Ja by som ti nikdy neublížila, sľubujem!“ Žena sa vylakala, pretože bolo zrejmé, že ak si nezabezpečí dôveru, manželstvo nebude také, o akom snívala.

„Ja viem, o to mi nejde. Len ťa nemôžem oslovovať mama a protiví sa mi čo len pomyslieť na výraz macocha. Bola by si teda schopná akceptovať, ak by som, hm... Už to mám! Ty budeš ľavá mama, dobre?“

Či už ľavá mama v duchu súhlasila alebo nie, ústami musela dať dievčaťu za pravdu. Aby však Lei nebolo ukrivdené, vedela aj veľmi trpieť, dokázala precítiť bolesť a pevne stísať zuby. Ako veľmi, to ukáže až ten, ktorý príde rozsievať nenávisť.

Otec nijako netajil, že sa mu nepáči, akému nápadu sa Lea upísala.

„Prestaň už s tými bylinkami! Raz ťa to privedie do problémov, daj na mňa,“ často jej dohovárал.

Ľavá mama sa jej však zastávala.

„Niečo na tom bude, keď aj dospelí a vážení mešťania k nej chodia po radu. Buď na ňu pyšný. To dievča, ktoré býva naproti...“

„V tom ošarpanom dome? Tú mi ani nespomínaj! Čo by už mohlo vzísť z takého príbytku?"

„To dievča už behá za chlapcami. Minule som ho pristihla, ako vychádza z domu, a keď zašlo za roh, odrezalo si kus sukne, aby bolo vidno kolená."

Dohadovať sa mohli manželia do zbláznenia, Lea sa vysmievala konven-
ciám, predsudky hádzala zo šiat, akoby to boli omrvinky z raňajok.

Raz prestrašne pršalo a Lea dodržala zvyk a postávala za školou, aby ju oslovili potenciálni záujemcovia.

„V noci sa budím a nie a nie zaspať. Ledva sa na nohách udržím," sťažovala sa žena, aj pery krivila od skormútenia.

Lea si povzdychla, neostýchavo ju ošpliechala pohľadom.

„Tebe by som odporúčala ľubovník. Čaj z neho ťa upokojí. A," v kútikoch očí jej zaiskrilo, „ak by si chcela, aj pohánku by som ti predala."

„Pohánku? Aj tá by ma upokojila?"

Lea sa zacerila a nahlas prskala toľko smiechu, že aj dážď sa zahanbil, pretože ho zatienila.

„Nie, moja milá. Z pohánky veru pokoj mať nebudeš, skôr naopak. Zvy-
šuje chute, ak mi rozumieš," dve žmurknutia, potrasenie vlasmi a zakrútenie bokmi, tým všetkým podčiarkla podtón.

Žena bola vydatá, manžel bol dokonca fešák na pohľadanie, a predsa zjojkla a odskočila, čo ju tak rozochveli rozpaky.

„To je... Ďakujem, už utekám domov."

A veru sa aj rozbehla, až ju kosti boleli.

Lea sa zatočila okolo osi, sukne premočené od vody ju nasledovali a roz-
prestrelí sa, takže výjav pripomínal vystúpenie tanečnice (a nie hocakej, ale takej, ktorú vášeň zvádza a nepustí ju, kým sa jej celkom nepoddá).

Ó, ako milovala tanec a ako rada by ním naplnila každú hodinu, ale ne-
mohla, a tak len vyhľadávala príležitosti, a zvuky, nech by boli akékoľvek, považovala za hudobný sprievod.

Zadychčala sa, ale neprekážalo jej to. Poobzerala sa navôkol, ale už nikoho nevidela, tak s ľútosťou skonštatovala, že je čas opustiť pódium a nechať sa zatvoriť v dome. O to viac ju prekvapilo, keď ju v chôdzi ktosi dobehol.

„Hej!"

Tvárou v tvár sa ocitla pred slečnou Žofiou, ktorá v duši odkladala za-
budnutých milencov a každý, kto sa jej kedy dotkol, zanechal stopu v podobe bolesti z odmietnutia.

„Noo?“ Lea neskrývala pohrdanie. Nie, nemoralizovala, čo si slečna vydávala v súkromí, do toho ju pramálo niečo bolo. Hnevala sa preto, lebo najnovšie vzplanula láskou k Matiasovi, a ak by niekto siahol na brata, rozdupala by ho a nechala, nech sa prach opäť prevráti na prach.

„Zaplatím ti toľko peňazí, koľko si ešte ani nevidela,“ sľubovala vopred, pretože si bola vedomá, že požiadavka bude vysoká, a tak ju musí prevýšiť vidinou majetku.

„Vysyp to a chytró! Som taká hladná, že už z diaľky mi znejú cigánske husle.“ Trochu sa pohla, v topánkach jej začvachtalo.

Slečna sa striasla. Nielenže jej oblečenie bolo tenšie ako vlas, aj telo mala krehké, že by ho pri silnejšom odfúknutí vyhodilo na druhý koniec mesta (alebo aspoň ulice).

„Navar mi odvar, ktorým si získam mužské sympatie,“ zahlásila a nesnažila sa predstierať nervozitu, za čo jej patrí uznanie.

„Čo si sa zbláznila? Ja pracujem s bylinkami, nie som bosorka! Píše sa rok 1934, stredovek už dávno pominul. Čarodejnice neexistujú, a ak áno, potom nech sa mi radšej nepletú pod nohy. Choď pekne domov, takto prechladneš a dostaneš zápal pľúc. A ver mi, ty by si to ťažko znášala.“

Lea bez obzretia vykročila a nahlas si spievala, pričom sa rozhodla, že nepremárni ani jedinú sekundu zbytočným táraním, ktoré beztak výsledok mať nebude.

Keby sa však predsa len pozrela za seba, zbadala by onú dievčinu a zhrozila by sa bleskov, ktoré metala zo všetkých pórov.

Lea bola raz taká, že ju ľudské myšlienky, ak len nepatrili rodine, nezaujímali.

Otec a ľavá mama ju už vyčkávali, obom bolo ticho v dome nepríjemné.

„A kde je Matias? Nepozdáva sa mi, že býva tak málo doma. Dúfam, že sa nedal na zlé chodníčky,“ predniesol otec, keď Lea aj ľavá mama labužnícky prežúvali mäso a varené zemiaky.

„Keby sa dal na zlé chodníčky,“ odpovedala Lea, „raz-dva ho zasa vrátim na dobré. Neboj sa nič.“

„Nemala by si rozprávať s plnými ústami. Koľkokrát sme ťa na to upozorňovali?“ vyčítal jej otec a ľavá mama pokývala hlavou, aby sa pridala a poučila nevlastnú dcéru. „Máš štrnásť rokov a...“

„O tri mesiace budem mať pätnásť, nezabúdaj!“ Ruku zovrela v päst a vystrčila ju vysoko do vzduchu. Ibaže jej uniklo, že v rovnakej dlani zvierajú veľkú lyžicu a tá sa pri temperamentnom pohybe zošuchla na dlážku.

„To je ešte horšie, ešte horšie. Pätnásťročná by mala mať viac rozumu.“

Lea klesla na kolena a napodobňujúc hercov v divadle (niežeby niekedy navštívila divadlo), s falošným nárekom prosila o milosť.

Spolustolovníci sa rozosmiali, tej čistote a zvýšenej chuti do života jednoducho odolať nedokázali.

Ak Leu niečo roznežnelo, tak jednoznačne to, keď sledovala, ako jej výstup mení náladu z priemernej na veselú. Spokojná s výkonom, aký podala, obľizla lyžicu a vonkoncom nedbala na to, ako dlho ležala na dlážke.

Rodine radostne vyrozprávala, čo a ako zažila, a nezabudla ani prefarbovať, takže z čiernej sa razom stala ružová, z ružovej biela a z bielej...

Čas v spoločnosti milovaných sa nevliekol, ale utekal ako bežec, ktorý má zámer zaobstarať si medailu. Pravidlom bolo, že spať odchádzala o deviatej, ale okolnosti ju nútili porušiť to. Matias sa ešte nevrátil a ona tak túžila po jeho blízkosti. Vždy si všetko vraveli, aj dobré, aj zlé, horúce alebo ľadové, nič nezatajovali. A keď sa aj jeden pokúsil niečo ukryť, druhý aj tak zavetril, že je čo odhaľovať.

Matias sa ráčil ukázať až o polnoci. Hnevať sa na neho nehnevala, bol šťastný-prešťastný a ona nemala v pláne pošramotiť mu to.

„Ach, Matias. Kde si sa túlal? Nech ťa stojí za to, keď budem kvôli tebe ráno unavená a zaspím na hodine zemepisu.“

Matias ukázal dva rady bielych zubov.

„Nevyhováraj sa na mňa. Ty aj tak stále zaspíš, nemysli si, že sa to o tebe vie.“

Zalomila rukami a zastonala ako rodička, keď privádza na svet prvé bábätko.

„Môžem ja za to, že je to taaaaaaaak strašne nudné? Je tam toho. Ale neodbáčaj a odpovedz, kde si bol.“

„Som uchvátený! Nie, očarený! Nie, ani to nie je výstižné. Som...“

„Trufo, to už výstižné je!“ Natiahla ruku a štychla ho do rebier. Inokedy by Matias stál ako ten bájnny soľný stĺp, ale akosi ho ovládlo čiastočné zatmenie mysle a nemotorne sa zapotácal. Lea ho musela podoprieť, čo ju priviedlo k príčine nezvyčajného správania.

„Že sa nehanbíš, ty nezbedník jeden! Takto sa opiť. Ešte strašnejšie je, že si to užívaš. Ó, privolávam na teba hromy, nech ťa hneď a zaraz udrú do tej hlúpej hlavy.“ Premúdrenosť v reči sa sklonila pred láskou k žartovaniu. Pojašené dievčisko odskočilo a zatriaslo najbližším stolíkom, aby navodilo atmosféru. So skutočnými hromami to malo sotva niečo spoločné, ale lomozu to v dome narobilo!

Manželia sa pod náporom nočných zvukov nepokojne pomrvili, boli by naďalej snívali a predstavovali si najkrajšie z najkrajšieho, keby Lea pri dramtizovaní nepotratila intelekt. Poľahky z pamäti odtrhla, že sa o ňu Matias zapiera, a keď toho zradila opora, zopár sekúnd sa krčil, potom však chrbtom dopadol na dlážku. Márnosť, taký tresk by veru nikto nechcel začuť, a už vôbec nie, ak by bol ukojený naivitou, že noc zmetie všetok nepokoj a nastolí spánok spravodlivých.

Aj Lea sa vyplašila ako kôň, na ktorého zaútočili, a pri manipulácii so stolíkom sa jej pošmykli ruky.

Matias sa od smiechu zadúšal, kopal a divoko búšil rukami o posteľ.

„Ale už mám toho dost! Čo to tam vyvádzate?“ Otec sa rozčertil. Nečudo, veď ho zobudili z úžasného sna. Nie je pekné vyzrádzať tajomstvá srdca, ale aby bolo zrejmé, o čo bol muž ochudobnený, dáva sa na známosť, že objímal svetlovlasú ženu, ktorú pred rokom zahliadol na nákupoch.

„To nič, ocko!“ zakričal Matias, „Lea sa opila a ja ju ratujem!“

„Čože?!“ to už aj ľavá mama vyskočila a náhlivo si skúšala pripomenúť, kadiaľ vedie východ zo spálne.

Manžel ju zastavil, neviditeľným atramentom komponoval autoritatívny prejav.

„Matias,“ ozval sa nakoniec, „ty si dobrý chlapec. A s tebou, drahá moja, sa porátam ráno. Priveľmi si si dovoľovala, ale tomu už je koniec. Teda bude, keď sa vyspím a premyslím si, aký trest by bol dostačujúci. Môžem ťa uistiť, že toto ti len tak neprejde.“

„Nemali sme mať v komôrke víno! Vedela som, že sa nám to vypomstí,“ bedákala ľavá mama.

„Máš pravdu. To víno vylejem teraz a...“

„Nie, pospi si. Uprostred noci ešte múdre rozhodnutie nevzniklo.“

Manželia si brúsili silu na opätovné zdriemnutie, kým súrodenci sa rehotali, až im hrdlá horeli.

Matias dôverne pošepol, že ho neodolateľne priťahuje Žofia, a Lea prehltnula pravdu o slečniných nepoctivých úmysloch. Koniec koncov, rojčiacemu mladíkovi je zbytočné hovoriť, že slečna ho plánovala zvädzať odvarmi. Bolo by dokonca možné, že by mu takáto prebytočná snaha zalichotila.

Bola si istá, že cit, čo sa tak rýchlo zrodil, ešte rýchlejšie zahynie, a ak nie, až potom bude zachraňovať nevinné ovce pred vlkami.

Nech si otec čokoľvek chystal na nápravu dcéry, zabránilo mu v tom tiché nepriateľstvo. Zavčasu, keď tí najtvrdšie pracujúci snímali z tiel perinu, niekto do okien na dome surovo plieskal jeden kameň za druhým. Lea nesmútila, tancovala do rytmu buchátov, ešte si aj zúfala, že nedopadajú rezkejšie. Páchatel bol zjavne šikovný, ufujazdil a nebolo ho ani napravo, ani naľavo.

Lea nesmútila, ani keď zastala pred školskou lavicou a spoznala, že spolusediaca si z ničoho nič vybrala iné miesto.

„Sama budem mať viac voľného priestoru.“

Hlavu nesklonila, ani keď na ňu spolužiaci dvíhali prst a volali na ňu:

„Bosorka!“

Neplakala, ani keď učiteľka, ktorú mala najradšej, vyhlásila, že v triede okultné praktiky podporovať nemieni, a poslala ju, nech si lekcie vypýta od anjelov zla, ktorých tak horlivo vzýva.

Vnútro ju rozbolelo až vtedy, keď od nej otec a ľavá mama odvracali tváre, aby nebola zjavná bledosť a strach.

Jedno okno bolo rozkúskované, takže do kuchyne fúkal nepríjemný vietor.

„Nerozumiem, ničomu nerozumiem,“ riekla Lea, pretože zmysel zlosti ju obišiel.

„Žofia po meste rozhlásila, že si ju prekliala, aby chytila zápal pľúc. A ona leží v posteli v horúčkach a lekári sa nechali počuť, že taký silný zápal pľúc tu roky nebol,“ omilostila ju od nevedomosti ľavá mama.

„Čože? Ale ja som jej iba poradila, aby išla domov! Hrozne pršalo a aj somárovi by bolo jasné, že ochorie. Nie je ako my. Cigáni znesú hocičo, ale ona je...“

„My ťa z ničoho neobviňujeme,“ chlácholil ju otec.

Matias sa s ňou odmietal rozprávať, uzamkol pred ňou ústa aj dušu. Mlčky a nahnevaný sa vliekol po dome.

Rodina strpela príkoria mesiac, z toho boli dva, až sa napokon všade rozchýrilo, že koniec roka 1934 je v dohľadne, a teda je čas vymazať staré dlhy a zaobstarať si čo najväčšie vrece šťastia.

„To je dobrá správa. Odpustia nám. Staré dlhy sa zmazávajú,“ nadchla sa Lea.

„Kdeže, dievčatko. Vodu kážu, víno pijú. Odsťahujeme sa odtiaľto. Čítal som, že tri hodiny cesty odtiaľ sa nachádza väčšia dedinka, ktorá je k cigánom ústretová. Ružový sad sa volá. Odídeme na svitaní.“

A tak aj bolo. Muž však najskôr vybavil zabudnuté a víno, ktoré sa zapriahal vyhodiť, podaroval pastorovi. Pastor si darček nešťastne obzeral, zva-

žoval, ako sa bremena zbaviť. Nuž ho po nedelnej kázni pred očami veriacich vhodil do objatia milej vdovy. Tá by si ho bola rada vypila do dna, ale keďže sa skutok udial pred farnosťou, strachovala sa, aby nezískala povest' pijanky. Víno putovalo ku kuchárovi a až ten sa mu naozaj potešil. Vymyslel vínové sušienky, vďaka ktorým sa aj malý človek ako on preslávil.

Rodina, ktorá bola vyhostená, (aj keď nie priamo), sa odobrala spísať nový začiatok.

„Popoluška našla šťastie, pretože prišla o črievičku.“ Lea si na vlakovej stanici zaspomínala na matku. Tvár ženy, čo ju porodila, bola kdesi v temnote, aj jej hlas sa podobal skôr halucinácii, ale zreteľný úryvok ju naplnil nádejou. Nelenila a vyzula si ľavú topánku. Do vlaku nastúpila napoly bosá, ale zvyšok rodiny počín neokomentoval. Beztak sa vystavili toľkým zmenám naraz, že by prsty na rukách a nohách nestačili na spočítanie. Čo ako ich mučilo neoprávnené obvinenie, najviac bolestivé bolo, že Matias so sestrou naďalej nekomunikoval. *Ved' on sa umúdra*, vravela si Lea, a keby bol niekto taký nevidane nadaný, aby prečítal myšlienky, neušlo by mu, že podobné úvahy znepokojujú aj manželov.

Vo vlaku sa rozospievali. Cigán predsa spieva a spieva, kým ho nezoberie smrť. A ktovie, možno aj potom si ho Boh vyvolí do anjelského chóru.

3. kapitola

Vážení rodičia,

s úctou formulujem list a verím, že váš um bude naklonený, aby pochopil.

Cecília totiž predvádza správanie, aké som u dievčata v jej veku ešte nezažila. Nielenže vyrušuje počas vyučovania, to by sa dalo strpieť a ospravedlniť nerozvážnosťou, ale opakovane som ju pristihla, ako sa naháňa s chlapcom z vedľajšej triedy. Čo ma však naplňuje najväčšími obavami je, že jednoducho smoklí a do učebne prichádza s tvárou zahalenou závojom. Ak to takto pôjde ďalej, budem nútená informovať riaditeľku a neručím za to, aké dôsledky z toho pre Cecíliu vyplynú.

Boh vás žehnaj a spolieham sa na trpezlivú múdrosť a pokoj, ktorý vás pri riešení bude sprevádzať.

Triedna učiteľka

„Cecília, poslušni, kým som mierny. Otvor dvere a vpusť nás, aby sme sa s tebou porozprávali!“ naliehavo dobiedzal otec, pričom búšil hánkami o drevo.

„Neboj sa, my ti chceme len dobre,“ líškala sa tentoraz mama.

Cecília Medová zanovito zotrvala v pozícii mučiaceho. Kým si zatvrdila zmysly a nereagovala na rodičovské káranie, ba ani na láskavé uistenia o večnej láske k dcére, kľáčala pri posteli a skláňala hlavu, takže bohaté vlasy sa vôkol nej plazili ako had.

Dievčina bola azda precitlivená, to zatajiť neradne. Ale výčitka by skôr mala byť nasmerovaná k rodičom, ktorí ju obklopili toľkou mäkkou výchovou, až by aj ten najmenej ovplyvniteľný podľahol a skrútil sa ako jesenný list pri kmeni stromu.

„A mám toho dosť! Buď otvoríš, alebo ťa viac nepustíme k babke! Prisahám, že neustúpim a...“

Cecília vyskočila na nohy. Zmizla tvrdohlavosť, vyliečila sa nedávna zarytá pýcha, schopná bola strpieť strach. Starú mamu si za člena rodiny (korektné je

pravdivo napísať najmilšieho člena), osvojila pred mesiacmi, keď na uliciach vyčíňala zima. Dovtedy ani netušila, že kdesi existuje ďalšia príbuzná. Pravda zasiahla dušu a zostúpila v hodinu, keď sa v dome diali nadmieru podivné skutky. O návšteve cudzieho muža, čo ju priklincoval k dlážke, však mala zakázané premýšľať. Čo tam po nejakých banditoch? U starej matky, ktorá sa zjavila ako dážd' na púšti, nachádzala pochopenie, po akom sa načahuje každý, kto je zmáhaný pokušeniami mladosti.

„To nie!“ Cecília roztvorila prístup do izby a žmurkala odušu, aby vyhnala smietky vystrašenia.

„Upokoj sa, moja.“ Mama jej priložila dľaň na líce a jemne po ňom prechádzala prstami. Cecília privrela oči, lahodil jej materinský oheň.

„Si bleďá a unavená. Čo ťa to pochytilo? Učiteľka nás informovala, že s tebou niečo nie je v poriadku, a sami sme si to všimli. Dôveruješ nám, však?“ Otec urobil krok vpred, v trápení sa nepoznalo, že je to odvážny a pracovitý muž.

„Ocko,“ dievča sa rozplakalo a unášané citmi vystrelo ruky, aby sa ovinuli okolo štíhleho krku.

Otec sa nedal prehovárať, prejavil jej nežnosť, hoc bol postarší a navyše by pacienti, ktorých liečil, neuverili, že mu v hrudi drieme toľká pokora.

„No tak, už bude všetko v poriadku.“

„Ocko,“ trochu odtiahla hlavu a zaslzené viečka doširoka otvorila, „sľúb mi, že ak sa ťa niečo spýtam, pravdivo mi odpovieš.“

Muž prikyvoval, aj ústami kladne odpovedal niekoľkokrát, aby pridal na vážnosti.

„Som škaredá?“

Muž spočiatku nepohnuto strieľal bezradné gestá bez adresáta. Žena, dievčinina matka, si pleskla po perách, dala si prísny zákaz úsmevov. Vedela, že Cecíliu by tým nepotešila, mohla by dokonca pridať ranu k povestným štyridsiatim šlahnutiam bičom.

„Čo ti to napadlo?“ Dych sa mužovi vrátil do pľúc, aj pohľad sa zastavil na priamom objekte.

„Predtým som mala veľa kamarátov. Jašili sme sa a ja som rada chodila do školy. Ale keď som sa po prázdninách u babky vrátila domov, bočia odo mňa. Dievčatá na mňa škaredo gánia a chlapci po mne pokrikujú.“

Nešťastnica bojovala so zúfalstvom. Komuže sa mala zdôveriť, keď sa jej to zdalo priveľmi ponižujúce? Nuž sa k situácii neobrátila chrbtom, aj keď treba povedať, že spôsoby, ktoré si zvolila na utíšenie búrky, boli neštandardné.

Najskôr si namýšľala, že zapácha, a tak od rodičov vymodlikala obrovitánsku fľaštičku s vôňou ruží. Ako sa dalo čakať, v tom sa zmena prístupu nenachádzala, preto skúšala ďalšie možnosti – nosila oblečenie, čo jej siahalo po zem, pretože si nahovárala, že má ohavnú určitú časť tela, a kým príde na to, ktorá to je, bude sa čo najviac zakrývať. Čo najmenej rozprávala, ak by náhodou odrádzala hlúpostou alebo, naopak, vyrušovala, ak by ju považovali za nudnú pre priateľstvá.

Snaha veľká-preveľká, výsledok žiadny.

Matka sa vzbopila, vybehla z miestnosti, takmer bežala, čo u váženej ženy v jej postavení nebolo zvykom. K dcére sa onedlho postavila a do rúk jej vložila zrkadielko.

„Pozri,“ nabádala ju vlúdne. „Poriadne si obzri svoju tvár a sama povedz, či ti pripadá škaredá.“

Cecília matke vyhovelá, zahľadela sa na seba, pričom si opakovala, že sa musí zhodnotiť prostredníctvom nezaujatosti.

„Neviem. Videla som už aj škaredšie.“

Rodičia sa zasmiali.

Než sa v príbehu pokročí, čitateľ nech je vyrozumiený so skutočným dôvodom, prečo sa pomery v škole vyvinuli v slečnin neprospech. Menovateľ je totiž jasný a niet o ňom pochýb. Čo sa v lete udialo s jej telom z biologického hľadiska, opisovať nikomu neprináleží. Z Cecílie vyrastala krásavica, akej široko-ďaleko nebolo a ešte len sa krásou preslávi, o čom, prirodzene, nemá vedieť, kým obdobie vzbury nenastane. Dievčatá žiarlili, až im skoro oči vyskočili, nejedna v domácom prostredí hromžila a zaprisahávala sa, že Cecíliu prevýši niečím iným, ak už nie pôvabom. A chlapci? Tí ňou boli očarení do takej miery, že bez toho, aby im to bolo milé, správali sa nemotorne, hulvátsky a nevysvetliteľne odporne.

Matka sa uspokojivo zhostila úlohy a dcére aj prezradila, že nepriateľom sú dievčenská žiarlivosť a chlapčenská túžba, ktorú sa dosiaľ nenaučili ovládať.

Cecília bola uveličená. Je krásna? A ona, nevedomá hlupaňa, posmrkávala ako nejaké batola! Veď im ukáže! Tým, ktorí ju tak zneistili.

A tak sa viac nekonali protesty, ponosy a vyfantazírované choroby, ktoré by bránili vstúpiť do vzdelávacieho inštitútu. Cecília tam nakráčala ako taká kráľovná, vyobliekaná, s rozpustenými vlasmi, a to aj napriek tomu, že učiteľky uprednostňovali hrubý a prakticky uviazaný drdol.

„No toto,“ šepkala jedna slečna cez druhú, len čo sa Cecília zjavila v ich blízkosti.

„Dobré ráno. Teší ma, že ste všetci takí vysmiati. Mám pre vás dve správy." Triedna učiteľka sa pre istotu odmlčala, či ju Cecília drzo nepreruší, a keď ticho pokročilo, naplnila ju nádej. „Do Ružového sadu nám pribudla nová rodina. Sú to milí a slušní ľudia – manželský pár a dve deti. Jedno z nich sa pripojí k nášmu kolektívu a ja dúfam, že sa mu dostane patričného privítania."

Učiteľka si v predošlý večer nachystala prejav, ktorý cvičila a cvičila a neodradilo ju ani manželovo frflanie a občasný výsmech. Bola by ho predniesla od slova do slova, ale nebolo jej to dopriate.

Dvere na učebni sa totiž rozleteli a akékoľvek pokusy o monológ sa zmarili jediným smiechom.

„Viem, čo mi teraz poviete. Som neslušná a mala som vyčkať, kým nezaznie dohodnuté heslo. Ale povedzte, pani učiteľka, už vás niekedy tak strašne svrbel jazyk, až ste si ho takmer vytrhli z úst? Neklamem, naozaj ma tak svrbel a ešte aj viac. Hovoríte pekne, ale pridlho vám to trvá. Hádám nechcete týrať žiačku v prvý deň, či áno? Och, to som nemala! Spomenúť týranie je odo mňa zlé. Ale ja som to tak nemyslela. Bola to nevinná metafora. Samozrejme, že by ste nikoho netýrali, pánabeka, veď máte také chudé ruky a ste taká drobná."

Žiaci sa uštipli do rúk, či sa im dačo nemarí. Len čo sa presvedčili, že je to skutočnosť, ako na povel sa rozosmiali.

„Nuž teda," tíško sa do zmätku ozvala učiteľka, „toto je Lea."

„A som hrdá cigánka!" Lea sa roztancovala tam, pred zrakmi tých, s ktorými má oddeliť detstvo od dospelosti.

„Úžasné!" Fascinovaná mládež len tak civela a húpala, ako sa dievčine dostať do priazne.

Ak by už neboli lavice zaplnené, iste by ju trieda prehovárala a prefíkane sa predbiehala, ku komu by si mala prisadnúť. Na výber však nebolo, jedine Cecília mala po pravici stoličku, čo zívala prázdnotou.

Lea to ihneď pochopila, a tak sa dievčence delili o lavicu.

Trma utíchla, učiteľka sa síce s menším chvením, no predsa pustila do výkladu učiva.

„Ahoj," pozdravila šeptom Cecília novú spolužiačku. Tentoraz nie pre efekt z rušenia, zoznamovanie ju lákalo natolko, až s ním odmietla otáľať.

„Ahoj," odzdravila Lea, „si krásna. Vlastne som nikdy nevidela krajšie dievča."

Cecília sa celá nadula od šťastia. Bola by ju objala, prisahala jej večnú vernosť priateľky, ba aj by sa s ňou o šperky podelila, keby Lea nedodala:

„Ale ja som oveľa zaujímavejšia."

A tak sa zrodila rivalita, aká nemala obdoby. Cecíliu šťuchol osteň žiarlivosti, možno aj nenávisť. Ona jediná s Leou nediskutovala, ona jediná sa jej nenúkala za sprievod.

Druhá správa, ktorú pre vzrušenie učiteľka nedopovedala, priviala vlnu súťaživosti.

„Uskutoční sa prehliadka talentov. Bude to prvýkrát v tejto inštitúcii, čo žiaci predvedú zručnosti a talent, ktorý majú.“

Pre Cecíliu to znamenalo, že sa vyfintí a zatieni hoc aj princeznú, a zahrá na klavíri tak, že sa razom zabudne na cigánočku.

Udalosť to bola vychýrená, rodičia azda trpeli väčšou strnulosťou ako deti, ktorých sa najväčšmi týkala.

„Budeš hviezdou programu,“ uistovali rodičia Cecíliu. V obmenách jej vtĺkali do hlávky, že nemá konkurenciu.

S vedomím, že ňou budú unesení, klesla na stoličku pred klavírom, pohodila vlasmi a usmiala sa sladulinko, až zuby rozboleli.

Následne priložila ruky ku klávesom a sústredila sa na skladbu. Rozhodla sa, že zahrá a zaspieva zhudobnený žalm 23. Stará mama jej prízvukovala, že ak do snov zahrnie Boha, on ju požehná a spôsobil, že sa jej podarí všetko, čokoľvek by robila.

*„Pán je môj pastier,
nebudem mať nedostatku.
Pasie ma na zelených pasienkoch,
vodí ma k tichým vodám,
dušu mi osviežuje.
Vodí ma po správnych chodníkoch,
verný svojmu menu.
I keby som mal ísť tmavou dolinou,
nebudem sa báť zlého,
lebo ty si so mnou.
Tvoj prút a tvoja palica,
tie sú mi útechou.
Prestieraš mi stôl pred očami mojich protivníkov,
leješ mi olej na hlavu a kalich mi po okraj plníš.
Dobrota a milosť budú ma sprevádzať po všetky dni môjho života.
A budem bývať v dome Pánovom mnoho a mnoho dní.“*

Ohlušujúci potlesk, dojatie a akýsi pokoj v očiach nasledoval po dospievaní žalmu.

Bola by vyhrala, možno by získala aj viac, keby po nej nemala vystúpenie Lea. Tá sa s ničím nepárala, postavila sa pred obecenstvo a rad-radom ukazovala a presne popisovala, na čo ktorá bylina slúži. Nielenže v tom bol intelekt, ale vyhláseniami pobavila dokonca aj manželov Medových. Iba Cecília zosmutnela. Bolo jej totiž jasné, kto si napokon odnesie domov pochvalu.

A veru, tak aj bolo. Lea zvíťazila, ale aby bolo všetko vyrozprávané tak, ako má byť, Cecília získala niečo vzácnejšie, niečo, po čom túžia ženy každého veku. Ona totiž nadobro a úplne opantala srdce mládenca, ktorý ju zočil. A ten mládenec, ktorý vedel, že nebude ľubiť inú, nebol nik iný ako Matias, Lein brat.

Vážení rodičia,

je to druhý list, čo píšem, a mrzí ma, ak obťažujem.

Cecília sa však zbavila jedného zvyku, aby prešla do druhého.

Dievča nerobí iné, len si kladie zrkadielko pred oči.

Neunúvala by som sa s listom, ak by som nemala strach o jej budúci morálny rast. Nemôžeme dopustiť, aby sa z nej stala márnivá dievka!

S úctou a želaním požehnaných sviatkov,

triedna učiteľka

4. kapitola

Zmena je priateľka, ktorá sa prefíkane prezlieka do nepriateľského kabáta. Vstup do života ohlasuje ticho, do rúk si berie klopadlo a jemne dosahuje na ľudské srdce, koľko len vládze. Ten, čo ju napokon vpustí, si ňou zotiera minulosť. Tu sa pozná, či zmenu prekláje alebo ju vyhlási za vítanú. Ráta sa so silou, s neochvejnou múdrosťou a vôľou, ktorá sa neohne. V takom prípade aj zo zlého vyraší dobré. Čo sa však udeje, ak sa človek obklúči strachom, hnevom alebo sa vzdá?

Nič, čo bolo, nevzniklo len tak. Ani vysluhujúci polnočnú omšu nevybral požehnanie sčista-jasna.

„A tým, ktorí Boha milujú, všetko zlé pretaví na dobré. Pamätajte na to počas celého roka 1935.“

Veriaci, ktorí by sa ľahko dali rozdeliť na vlažných, horúcich a studených (teda takých, čo z povinnosti trpeli kázne), zakričali na slávu Stvoriteľa. Jedno však spájalo každého, či už takého alebo onakého. V dušiach im tlel plameň viery a tichej prosby, aby nový rok sprevádzala radosť a dostatok.

Aj Kristián ochromene a s akousi úctou sledoval, ako sa dvíhajú ruky, ako sa otvárajú ústa a oči plnia vďakou, ktorá sa prejavila v nemých slzách.

„Šťastný nový rok, synak,“ zaželel otec, ale dlho sa nezdržoval. Musel rovnako tak pamätať na sedem ďalších súrodencov. Beda, ak by niekoho opomenul.

Strhla sa búrlivá vlna objatí, odvsadial sa ozývali povzbudivé verše z Biblie.

„Ocko, mamičke je doma smutno,“ ulútočil sa jeden z chlapcov. Žena bola vo vysokom štádiu gravidity, z domu vychádzala len vtedy, ak ju gniavila nevyhnutnosť.

„Veď už ideme. To ona sama trvala na tom, aby sme šli do kostola bez nej. Keby bolo na mne, strávili by sme sviatok v kruhu rodiny.“

„A netvrdiš stále, že muž drží opraty a na všetko dohliada?“ podpichol ho Kristián. Trochu drzý úsmev mu pridalo také dva-tri roky. Čo mu otec

odpovie? Rád sa prekárал a chytal sa všetkého, čo by ho doviedlo k hlbšiemu pochopeniu, čo obnáša postavenie dospelého muža. Nepotrva dlho a sám sa ním stane. Mal by ovládať základy, aby sa vyhol zbytočným omylom.

„Zasa ma skúšaš, chlapče. Náplňou práce muža nie je uspokojovať mladícke vrtochy.“

Kristiána neobišlo sklamanie. Ach, tak málo si zaslúži?

„Kristián, pod's nami!“ Postarší chlapci sa k nemu pretisli a v očiach mali príslub, že noc sa neskončí melancholickým spomínaním na to, čo sa viac nevráti.

Chlapec vďačne prikývol. Strata pozície v obchode mala za následok, že sa začal väčšmi ponášať na chuligánov v jeho veku. Otec ho odbremenil, a hoci sa spočiatku priecil a potajme zúril ako lev vypustený z kletky, predsa sa prispôbil a zachutila mu krása dospievania.

„Nie, nie. Kristián pôjde pekne s nami domov,“ ihneď namietol otec.

Syn zvesil plecia. Takto ho verejne zosmiešniť! Keby mohol, vytmavil by mu to.

Chlapci sa uškrnuli. Boli radi, že sa také niečo nestalo im. Byť iba obyčajným svedkom toho, ako rodič preukazuje autoritu, sa nedalo porovnať s priamou účasťou. Takto sa medzi sebou mohli smiať a jeden pred druhým pýšiť, že im bolo dovolené ponocovanie.

Rodina bez matky sa bez dohadovania ponáhľala do domu. Cestou mlčali, jednako pre urazenosť a akési napätie, jednako preto, že ulice boli hlučné a oslava nezniesla rušenie.

V dobre známom prostredí však celkom vymizla krivda.

Rodina sa musela zomknúť, deviate dieťa sa totiž pýtalo na svet.

„Prečo si si zvolila práve túto noc?“ plakala žena – rodička a otázku venovala bábätku, čo do nej dobiedzalo. Nepochybovala, že to bude dievčatko.

„Čo si počneme? Lekár možno nebude ochotný prísť,“ nariekal otec. Vzápätí ho však zamrzelo, že rozrušuje už aj tak dosť rozrušenú manželku.

Žena strašne vykrikla, hojdala sa, mykala a nezrozumiteľne bľabotala.

Na lekára už, žiaľ, nenastal čas, a tak rodina prisahala, že odborníka zastúpi podľa najlepšieho vedomia a svedomia. A veru si každý, aj najmenší chlapec, aj najstarší Kristián, vzali morálnu ťarchu a naložili s ňou statočne. Možno aj pre toto sa bábätko zapísalo tak hlboko do srdc členov, že pre lásku k nemu by sa aj dychu vzdali.

„Je to dievčatko,“ oznámil muž.

„Ako sa bude volať?" informoval sa šiesty brat v poradí.

Tu sa dali vyviešť z rovnováhy. Pri pohľade na dievčatko im nenapadalo nijaké meno, ktoré by dostačujúco vystihlo jeho nádheru. Rozkošnica malá však do tichučkého priestoru zamrnkala.

Priskočili k nej, hotoví podať čokoľvek, čo by ju urobilo šťastnou.

Najmladší z chlapcov (ten, ktorý chodil, ale nerozprával), zázračne riekol tri písmeňá.

„Bia."

Nikto netušil, čo tým mienil, ale dievčatko dostalo meno.

Kristiánovi sa zdalo, že jeho srdce, dokonca aj tie hodiny, ktorých zvuk tak nenávidel, všetko búšilo a tikalo v rytme mena.

„Bia, Bia, Bia..."

„Môžem si ju popestovať?" rozcitlivene sa spýtal Kristián.

Otec mu ju ochotne podal.

Nanešťastie, chlapcovi sa triasli ruky, a hoci Biu už-už držal, vyšmykla sa mu z dlhých prstov a zošmykla sa na dlážku.

„Nie!" vykrikol.

Rodina nehybne postávala, úzkosť a obavy im zviazali končatiny, ba aj jazyky. Otcovi sa navrátil rozum ako prvému, zohol sa, dievčatko privinul do náručia.

„No tak, Bia, zaplač, prosím."

Nič.

„Bia, bábika, však si v poriadku?"

Opäť nijaká reakcia.

„Bia, ja som nechcel! Nechcel som!" skúsil tentoraz Kristián.

A keď už si v mysliach všetci vytvorili právo na paniku, dievčatko sa rozvzlykalo a srdcia sa znovu roztlkli od lásky k nemu.

Pád bábätka, čo ako znepokojivý bol, ešte viac spojil rodinu v jedinom zámere – opatrovať a chrániť.

„Nesluší sa, aby chlapec takto lipol na malej sestričke," mierne karhala matka Kristiána. Ten totiž zanevrel na čokoľvek, čo úzko nesúviselo s Biou. Aj chlapci na ulici ho vysmievali, ale na to vonkoncom nedbal. Biu tíšil, rozosmieval, aj by sa pre ňu pobil. Podobne na tom bol aj zvyšok osadenstva, teda mu to až tak nezazlievali.

Bia prosperovala prvý mesiac. Pekne papala, spinkala ako anjel.

Aj druhý mesiac od narodenia rozkvitala. Hýbala sa ako divá, zhadzovala predmety a tešila sa, keď ju nehrešili, ale predbiehali sa, kto hračku zdvihne ako prvý.

Tretí mesiac bol trochu kritický, dievčatko ochorelo a sužovali ho horúčky. Rozpálené čelo sa však utišilo obkladmi.

Až v polovici štvrtého mesiaca matke ako tej, ktorá najcitlivejšie vníma správanie dieťaťa, svitlo, že s dcérou sa čosi robí.

Krútila hlavou, aj sa bála povedať to manželovi.

Odvážila sa až po niekoľkých dňoch, aj to len preto, že po nociach nezažmúrila oka, čo ju tak ničili podozrenia.

Povolal sa lekár, ktorý láskavo súhlasil, že dievčatko riadne prešetří.

„Nebude to nič vážne, hlavne sa netýrajte starosťami,“ vravel mätko. Sám mal jediná dcéru a troch chlapcov, preto bol uzrozumený s tým, ako ľahko si dievčatko podmaňuje celý dom.

Biu však vyšetřil, aj s kolegami sa radil.

„Je mi to ľúto, nesmierne ľúto,“ skonštatoval so sklonenou hlavou. Nemohol sa rodine dívať do očí.

„Prosím, doktor, povedzte nám to. Nech je to čokoľvek, poradíme si s tým.“

„Bia je hluchá.“

Matka sa rozplakala, otec hromžil. Kristián vybehol z domu a hľadal niečo, do čoho by udrel.

To nie! Bia si to nezaslúžila.

„A ty si hovoríš Boh?“ obrátil sa chlapec na najvyššieho, pretože si spomínal na početné kázne a uistenia, že je dobrý a spravodlivý. Miluje človeka a nerád ho vidí trpieť. V Kristiánovi sa prebudila zúrivosť. Zanevrel na Boha, ale ešte mu celkom nezatvoril dvere pred nosom. Vyčkával. Veď čo ak by sa nakoniec zľutoval a preukázal mu milosrdenstvo?

Biu si nedá! Čo na tom, ak nepočuje. Aspoň jej nik verbálne neublíži.

Domnieval sa, že to rodinu ešte väčšmi zbliži. O to viac ho zasiahla realita.

„Bol si to ty!“ zaútočila na neho matka.

„Ja?“ Kristián v neporozumení obracal oči zo strany na stranu.

„Po narodení spadla na hlavu! Ty si to zapríčinil!“ pridal sa otec. Odsúdenie teda prebehlo aj bez možnosti obhájiť sa. Vina nebude očistená.

Matka sa od dcéry odmietala pohnúť, bránila Kristiánovi priblížiť sa k nej. Nuž ju pozoroval z diaľky, sklesnutý a bez nádeje.

„Nemáme peniaze. Bia bude potrebovať špeciálnu opateru. Toto nezvládneme.“

Z obavy, ktorá sa veľkosťou podobala hrášku, vyrástol strom, a ten si rodičia vypestovali, aby ním úplne zatienili nenávisť.

„Kristiána pošleme preč. Kým sa to neupokojí. V susednom meste je sirotinec. Tam sa mu bude vodiť lepšie ako tu.“

Kristián sa nevzpieral. Zavrhl ho už nadobro, to vedel aj bez slovnej konfrontácie.

„Zajtra ráno sa odvezieme autobusom do sirotinca,“ povedal otec v čase, v ktorom zvyčajne želel potomkom dobrú noc a sladké sny.

„Juchú, Kristián pôjde autobusom. Môžem ísť aj ja?“

Súrodenci boli malí a príliš naivní, aby pochopili, čo sa robí. Pohromu by beztak neodvrátili.

Nekonali sa siahodlhé rozlúčky, nijaké posledné objatia, horúce bozky či rady, ako zostať silným aj v slabosti. Matka sa na syna ani nepozrela, zakázala mu dotknúť sa dievčatka. Kristián bol nútený odniesť si jeho tvár vytesanú do srdca a nebolo to ťažké. Srdce sa mu totiž premieňalo na skalú a tam sa tesá najlepšie.

„Maj sa pekne, Bia,“ zašepkal.

Za iných okolností by sa aj on nadchol z cesty v autobuse, ibaže v takomto rozporení by mu bolo ľahostajné, aj keby ho odvážali v sude plnom odpadkov.

Cestujúci boli zhovorčiví, daktorí aj oslovili otca s mlkvým chlapcom. Keď sa však presvedčili, že námaha vychádza navnivoč, úsilie sa rozpustilo ako odhodlanie večne nerozhodného.

„Na koľko ho tu necháte?“ pýtala sa riaditeľka sirotinca.

„Kým tu bude môcť byť. Ja sa ponáhľam, prepáčte. Zbohom, chlapče.“

Sekundu sa javilo, že si to muž rozmyslí. Vytieklo mu z očí zopár sĺz, ale chytro ich zotrel, otočil sa na päte a dovolil, aby sa z dieťaťa stala sirota.

„Si neposlušný?“ Riaditeľka si chlapca obzrela a hľadala, čo by odradilo rodičov, ktorí ho doposiaľ vychovávali.

Kristián iba pokrútil hlavou.

„Otvor ústa.“

„Prečo?“ mierne sa mu zachvela brada.

„Ukáž mi zuby.“

Urobil tak a riaditeľka spokojne vzdychla.

„Máš ich zdravé a pekné.“

Neskôr ho prívetivá vychovávateľka odvážila a odmerala, prezrela mu telo i vlasy. Keď usúdila, že fyzicky je všetko tak, ako má byť, odmenila ho.

„Dobré deti majú občas dovolené odpočinúť si na tomto hojdacom kresle.“

Kristián sa posadil a rozhojdal kreslo. Štyri drevené nohy narážali do dlážky a on opäť začul to volanie.

„Bia, Bia, Bia...“

Rozhojdal sa silnejšie.

Sem a tam, sem a tam.

„Bia, Bia, Bia...“

A odrazu si v pamäti vybavil, čo mu povedala matka. Svet sa neprestane krútiť. Akokoľvek zle sa cíti, zem musí pokračovať v otáčaní. Možno v tom tkvie tajomstvo, ako vyhrať nad tragédiou. Predsa sa aj on musí pohnúť, nie zastať a roniť zúfalstvo.

Svet sa neprestane hojdať. Ak bude dosť šikovný, rozhojdá ho tak, ako bude chcieť. Ale ak bude ako ten zaťatý somár, tak stratí sám seba.

„Nie, to nedovolím!“ povedal a ani si neuvedomil, že vyznanie nebolo súkromnou prehliadkou cieľov, ale ústnym vyjadrením.

„Čo si to vrael?“ usmiala sa vychovávateľka.

„Ale nič.“

Kreslo sa pohybovalo spredu dozadu, spredu dozadu.

„Bia, Bia, Bia...“

5. kapitola

Lea by z pohľadu tretieho oka mala predpoklad byť šťastná.

V škole bola nielen obľúbená, spolužiaci si ju priam žiadali. Ak niekomu poklesla nálada a dotýčný po nej stúpala a nie a nie ju pozdvihnúť, liekom mu bola slečna Lea. Stačilo k nej otočiť hlavu, matne začuť hlas alebo si na ňu čo i len pomyslieť, chmáry sa rozťahli, aby uvoľnili miesto pre kráľovnú.

Zdravie ju tiež poslúchalo, a keby aj nie, poradila by si, veď nie je bylin-kárkou pre nič. Otec a ľavá mama ju prívetиво viedli, teda ani v tom by sa nedopátralo nič zlé.

Matias ju jednoducho zahŕňal lichôtkami, pretože odkedy na predstavení uzrel tú protivnú Cecíliu, ústa mal plné jej mena, akoby mu ktosi vymazal slovník a načarbal tam jedinú.

Slečna Lea však nepotrebovala vreckovky, usmievala sa a aj žarty dokázala ľahko poskladať.

„Kiežby sa mi prihodilo niečo fantastické. Niečo úžasné, čo by ma donútilo skákať ako jelenča. Áno, presne to potrebujem,“ hovorila sama pre seba tesne pred vstupom do údolia spánku. Hlasno vzdychla a už aj sa vytratila z bdenia.

Nedeľné zobudzanie jej prinieslo čosi mámivo sladké. Vari niekto vypočul večerné stonanie?

Z ulice pred domom sa šíril obrovský rev. Skandovanie a akýsi muž, ktorý velil a kamsi lákal obyvateľov.

„Čo je to, ocko?“

Muž pohodil rukou a pokrčil nos.

„Nový prezident sa chce ľuďom zavďačiť, a tak vymýšľa hlúposti. Taká márnostatnosť, ešte nám z toho narastú krídla.“

Lea sa s prosíkaním postavila oproti ľavej mame. Bolo totiž zjavné, že u otca sa rozumnej reči nedeľká.

„Nejaký cirkus. Nikdy som o takom čude nepočula. V Nekrajine je prvý raz, ale tuším, že aj naposledy. Povedz, kto je zvedavý na atrakcie? Ja sa cítim najlepšie, keď vám môžem upiecť zákusok.“

„Že cirkus? Pche. Len by sa mi do rúk dostal ten, kto za tým stojí, a raz-dva by som ho naučil móresom.“

Lea sotva vpúšťala toľko kritiky do vedomia. Ak by to spravila, iste by ju uškrtilo.

Pýtať sa, čo sa odohráva v cirkuse a prečo je voči nemu toľko skepticizmu, by nemalo význam. Zaumienila si, že si zistí informácie, hoc by po ne mala zájsť na druhý koniec sveta.

„Cirkus. Neznie už len názov pompézne? Nech predvádzajú čokoľvek, je mi súdené vidieť to.“

Ktosi ju voľakedy poučil, že múdre riadky sa dajú čítať výhradne v novinách, a bola to jednoznačne pravda. Rozprestrela veľké tučné strany a začítala sa do článku.

Nekrajina od vzniku nezažila nič také vzrušujúce!

Prezident povolil cirkusu, aby tadeto nielen prešiel, ale aj mal príležitosť zapôsobiť na malých i veľkých. Cirkus ponúka zábavu pre každého – bez rozdielu veku, pohlavia či farby pleti. Rozveselí najmenších, rozprúdi krv v žilách žien, a aj vy, páni, tvárou v tvár nájdete vášeň. Nebojte sa a povedzte áno zábave. Povedzte áno cirkusu!

Keby Leu nenadchol článok, presvedčila by ju jeho posledná časť.

Principál tiež odkazuje Nekrajinčanom, že priberá ďalších pracovníkov. V cirkuse sa zide každá ruka.

„Principál,“ zopakovala Lea a z hrdla jej unikol priškrtený mrnkot. Nebol to však prejav slabosti, to iba srdce si nedalo povedať a rozbehlo sa kade-tade. Márne ho zastavovala, dych sa jej skracoval.

„Cirkus mi zmení život!“

Otec a ani ľavá mama, ktorá zvyčajne vyfasovala pozíciu tej dobrej, neboli dvakrát nadšení, že sa chce silou-mocou zúčastniť predstavenia. Nielenže na to potrebovala peniaze, ale v stávke predsa bola morálna výchova mladej dievčiny.

„Ja pôjdem s ňou," zastal sa sestry Matias. Viedli ho k tomu zisťné dôvody. Vôbec nepochyboval, že Cecília bude v hladisku tiež.

„Aj ty, Matias? Tu sme krátky, keď obidvaja ťaháte za jeden povraz," čudoval sa otec.

A tak napokon Lea, hoci so zjavným nesúhlasom, dostala povolenie a aj nejaké tie mince. Zídu sa na lístky a ešte aj na sladkosti zvýši.

Matias ju bratsky chránil, kráčal pred ňou a dával pozor, aby jej nikto nešliapol na nohu. Pred predstavením si Lea so záujmom prezerala stánok za stánkom. Neťahalo ju to iba k sladkostiam, aj keď tie si, samozrejme, tiež nakúpila.

„Dievča, poď sem, vyveším ti z dlane," pobádala ju žena. Lei poskočila radosť o tri stupne, že v cirkuse majú čo robiť aj cigáni.

„Och, Matias, vyveští mi budúcnosť. Vedela som, že ma tu postretnú samé zvláštne veci. Ale zvláštne nemyslím v zlom, naopak, mám z toho dobrý pocit."

Matias sa mračil, čo pre neho nebolo typické.

„Podľa mňa nie je správne, aby človek poznal, čo ho čaká."

Lea ho však odignorovala, aj keď si vysoko cenila jeho odpustenie, a Boh je svedkom, že ho z duše ľúbila.

Pobehla k stanu, dokonca odtisla nejaké iné dievčatá, čo sa pratali k žene – jasnovidke. Matias zostal bezradne stáť pred stanom a dúfal, že sa mýlil v zlej predtuče.

Žena sa zahľadela Lei do očí a chvíľu nič nevravela. Azda uvažovala alebo naťahovala čas, aby bol čo najdrahší. Uchopila jej dľaň a stlačila ju.

Lea sa usmievala a usmievala, nemala príčinu prestať.

Žena sa však zatvárala zdesene.

„Budeš nešťastná! Preveľmi nešťastná! Raní ťa smrť a dlho budeš tápať v tme! Prídu si po teba, aj keď sa im schováš! Nijako im neunikneš! Zoberú ťa na pochod. Ale nielen taký hocaký. Bude to pochod smrti!"

Lea zbledla, sliny v ústach sa vyparili, všetko bolo suché, priam vyprahnuté.

„Už dosť!" Bez zaplattenia vybehla zo stanu a s krikom varovala ostatné čakajúce, aby za nijakých okolností nevstupovali k jasnovidke.

Matias ju bez otázok objal a oddelil od davu.

„Môžeme ísť naspäť domov, ak chceš," pohladil ju po vlasoch.

Rázne pokrútila hlavou.

„Nie, nikam nejdem! Tá žena ma klamala, som si istá."

Matias neisto prikývol.

Našťastie sa Lea upokojila, len čo sa začalo zvolávať na začiatok predstavenia.

„Dámy a páni, zažijete, čo ste ešte nezažili. Nieкто z vás videl, aby opica rozprávala ako človek?!”

Obecenstvo odpovedalo záporne, niektorí si medzi sebou vymieňali posmešky na adresu muža, čo sa pýtal.

„Tak hľadte, tu je zázračná opica!”

A naozaj, pred publikom sa objavil človek, ktorého vzhľad bol totožný s opičím. Vlasy mu vyrastali až z nosa, celý bol nechutne zarastený a aj prsty na rukách mal čudesne vykrútené.

„No teda,” vzdychla Lea užasnuto.

Opičí človek sa suverénne prechádzal sem a tam, sprvu potichu.

„Tak už niečo povedz, ty zázračná opica, keď sme minuli peniaze na lístky,” povzbudzoval niektorý z divákov.

Opičí muž sa predklonil, zachrčal a máľilinko pootvoril pery.

„Zdravím fas,” riekol, čím okamžite spustil lavínu ohromenia, smiechu a nedefinovateľných emócií. Nikto nevie, či hovoril nezrozumiteľne, lebo mal i poruchu reči, alebo to bol trik pre zvýšenie všeobecných vášní. Koniec koncov, cirkus sa živil zveličovaním, teda by na tom nebolo nič nezvyčajné.

Lea vyskočila zo sedadla, tak veľmi ju pohľad na opičieho človeka zaujal. Matias ju stiahol späť do sedu, ona si to však v toľkom unesení skoro nevšimla.

Podivná atrakcia bavila publikum zopár nasledujúcich minút. Potom sa človek-nečlovek rozlúčil a chľapatou rukou mával davu.

Druhým vystúpením v poradí boli všakovakí artisti.

Lietali na tyčiach, takmer vyrážali dych, pretože budili dojem, že vo vzduchu ich udržiavajú neviditeľné krídla.

Stalo sa, čo nikto neplánoval, a jedna z artistiek škaredo a s ohromným dunením zletela z tyče.

„Au!” zvolala väčšina prizerajúcich sa, akoby bola povolaná ujúkať od bolesti namiesto zranenej dievčiny.

Z publika povyskakovali odvážlivci, ktorí sa brali mladej žene na pomoc.

Celkom dopredu sa dostala, ako inak, Lea, ale nebola sama. V päťách jej šiel lekár (Cecíliin otec) a niekoľko iných, čo mali skúsenosti so zdravotníctvom.

Lea sa ukázala ako nadmieru šikovná pomocnica lekára, ktorý bol slečninou duchaplnosťou a schopnosťou počúvať ľudské telo ohúrený viac ako tým, čo mu poskytol na výhľad cirkus.

Artistka tak dostala patričné ošetrovanie a z vďačnosti sa princípál zaviazal, že po skončení programu pohostí tých, ktorí priložili ruku k dielu, a dovolil, aby s nimi prišli aj príslušníci rodín alebo priatelia (podľa toho, s kým sa do cirkusu vybrali).

„Páni, všimam si, že ste akísi unavení. To, čo príde teraz, vás však preberie!“

Všetku pozornosť si náhle získala nadpozemsky krásna žena. Jej krása sa znásobila, keď zatancovala a dlhé červené vlasy vytvárali prenádhernú žiaru vôkol jej tváre.

„Už viem, prečo som sem mala ísť,“ so slzami v očiach šepkala Lea.

„Cecília je oveľa krajšia,“ odpovedal Matias.

Lea by ho bola za tú poznámku štuchla, ale nechcela pokaziť jedinečnosť okamihu.

Zvyšné vystúpenia v jej spomienkach zožltli a spráchniveli. Tanečnica ale svietila a mávala rukami vo vzduchu ako nebeské zjavenie.

Zoči-voči princípálovi vyjadřila nadšenie nahlas.

„Aj ja túžim byť tanečnicou!“

Princípál si s ňou potriasol rukou a usadil ju vedľa Cecíliinho otca.

„Noo, nič není nemožné. Môžeš tancovať v cirkuse.“

Lea zatlieskala a jemne zavrtela bokmi.

Lekár si prečistil hrdlo.

„Pane, rád by som vás zoznámil s mojou dcérou, Cecíliou. Bude lekárkou, však, dievčatko?“

Lea ani nepostrehla, kedy sa aj tá potvora vkradla do spoločnosti vyvolených.

Princípál skamenel, ruka mu ostala mimovoľne visieť.

„Ó, né! Ona nesmie byť doktorka! Ona patřit sem! Ona sa stat vychýrená tanečnica. Teba my hľadat už celé veky!“

Cecília si nedávala námahu, aby predstierala skromnosť. Lea ju znenávidela tak hlboko, tak ničivo a bláznivo, že jej zatrašala bolesť v hlave.

Lekár Cecíliu vytrhol zo zovretia princípálovej chvály, čím dal najavo, že s takým niečím by sa nikdy nezmieril.

„Takže by ste ma zobrali ako tanečnicu?“ držala sa Lea nádeje zubami-nechtami.

„Raz určite. Možná o také štyri roky alebo radšej o takých šiest.“

Sklamanie ju temer zvalilo na kolená.

Cecília jej to ukradla, ona sa však nenechá zahanbiť a ochudobní ju o iné.

Pridala sa k nim aj stará mama tej zlodejky a Lei sa zapáčila. Ako také dievčisko môže do vienka zdediť tak veľa lásky?

„Ponáhľate sa?“ spýtala sa starinka Lei a Matiasa.

Obaja pokrútili hlavami, každého viedli iné pohnútky.

„Môžete ísť so mnou a Cecíliou, máme zhromaždenie.“

Lea nevedela, čo znamená mať zhromaždenie, ale bola ochotná vyskúšať to.

Žena ich teda odprevadila do nejakého domu a na Leino počudovanie, a, žiaľ, aj druhotné sklamanie, sa nevdojak ocitla v strede kresťanskej komunity. Evanjelická cirkev metodistická jej nebola neznáma, veď pastor ich rodinu v hlavnom meste navštevoval. Ale zúčastniť sa na bohoslužbách, počúvať kázeň a modliť sa? To nebolo nič pre ňu. Zdvihla by sa zo stoličky a odkráčala preč, ale nechcela Matiasa privádzať do rozpakov. Chudák, aj tak si dosť vytrpel pre jej povahu a všetečnosť a ona by ho nerada opäť ničím nahnevala.

Zaspievali sa asi štyri chválospevy – niektoré boli rezké, priam do tanca, iné ťahavé, hlbavé, pri ktorých sa niekoľko prítomných rozplakalo. Lea bedlivo sledovala, ako sa Cecília správa, a tešila sa, že je voči úkonom viery studená ako sneh.

„Nech je požehnaný náš Otec, ktorý poslal svojho Syna, Ježiša, aby priniesol spasenie. Veru tak, Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby každý, kto v neho verí, nezahynul, ale večný život mal.“

„Amen!“ zvolalo niekoľko veriacich.

„Adam a Eva, prví ľudia, zhršli. A ten hriech je dedičný. Boh však preukázal veľkú milosť. Evanjelium spočíva v tom, že už viac nemusíme zomierať odlúčením od Boha. Keď Ježiš chodil po zemi, prichádzali k nemu mnohí. Jedni boli chorí, druhí posadnutí zlými duchmi, zasa iní nešťastní a dalo by sa pokračovať aj celú noc.“

Len to nie, pomyslela si Lea.

„Medzi tými, ktorí sa za Ježišom hrnuli, bol aj slepý žobrák. Ten sa dozvedel, že Ježiš bude prechádzať okolo, a kričal na neho. Prosil ho, aby sa nad ním zmiloval. Snažili sa ho umlčať, nech neobťažuje Pána, on však tým väčšmi kričal. A potom si ho Ježiš zavolať a žobrák odhodil svoj plášť. Chápete to? Ten plášť pre žobráka symbolizoval všetko, čo mal, všetko, na čom mu záležalo, dokonca na ňom závisel. Ale len čo sa blížil k Ježišovi, odhodil ho a vydal sa Spasiteľovi do rúk. Absolútne mu dôveroval, bol si istý, že on ho zachráni. A Ježiš to skutočne vykonal. To isté túži spraviť aj pre teba. Stačí si vyzliecť plášť a nelipnúť na minulosti. Daj svoj život do rúk Bohu a on sa k tebe prizná. Veď kvôli tebe opustil nebo!“

Lea sa nazlostila. Čo sú toto za povedačky? Slušnosť-neslušnosť, poťahala Matiasa za rukáv, aby mu naznačila, že nemieni viac znášať posedávanie a vtĺkanie bludov do slabých myslí.

Keby nesedela, určite by razom spadla z nôh.

To nie je možné!

Matiasovi po líkach tiekli slzy.

Zaznela výzva a tí, čo boli zasiahnutí zvestou evanjelia, mali podísť vpred, aby sa veriaci modlili a viedli ich na ceste k spaseniu.

Lea sa Matiasa pokúšala odhovoriť, ale ten si nedal povedať. Utekal a odovzdal sa Bohu.

Ona mu to vytlčie z duše! Jej brat nie je nijaký slaboduchý šašo, čo uverí kadejakým rečníkom.

„Sníva sa mi, že v Nekrajine bude kazateľ, ktorý to tu obráti hore nohami. Možno to budeš ty, Matias," povedala Cecíliina stará mama, veľavážená pani Klarisa.

Lea kútikom oka zazrela sokyňu, ako neurčito stíska pery. Pravdepodobne nie sú až také rozdielne.

Beztak však dala na hlas, ktorý jej radil priečiť sa jej. A tak sa z Matiasa vyklul horliví veriaci a ona sa votrela do priazne lekára.

„Aj ja budem doktorka," povedala mu a Cecíliin otec sa usmial a otcovsky ju objal.